

1

## НАТАЛІЯ ГАВРІЛОВА – ДОСЛІДНИЦЯ ПРОБЛЕМИ «МОЛОДЬ-РЕЛІГІЯ-ОСВІТА»

### 1.1. *Vita* ТИТАРЕНКО. Таких не забувають.

Прошло більше року, як пішла з життя наша мила і дорога Наталочка Гаврілова. І досі стискається горло і навертаються сльози, коли згадуєш про нашу колегу, вірного товариша, віддану подругу ...

Розумниця, красуня... Випускниця гімназії... Тернопільського державного педагогічного університету імені В.Гнатюка... Вона вміла працювати над собою і досягати поставлених цілей. Її наукова співпраця з професором Филипович Людмилою Олександрівною, яка здійснювала керівництво науковою роботою аспірантки Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, увінчалася успіхом: у 2007 році Наталя легко захистила кандидатську дисертацію на тему: «*Релігійна свідомість сучасного студентства в контексті світоглядного плюралізму (на матеріалах України)*» і отримала науковий ступінь кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.11 – релігієзнавство. Її, як успішного молодого науковця, було залишено на посаді наукового співробітника у Відділенні релігієзнавства.

Потім – нові завдання, нові цілі для молодої думаючої, активної і прагнучої більшої людини. Саме такою була наша Наталочка Гаврілова... Уже з 2012 року вона була рекомендована на здобуття стипендії Національної академії наук України для молодих вчених. А це вже – певне визнання не тільки потенційних можливостей, а й закріплених результатів. Це й не дивно. За час роботи в Відділенні релігієзнавства Наталією була видрукувана індивідуальна монографія: „Современная религиозность. Во что и как верит молодежь Украины”, що вийшла друком в LAP LAMBERT Academic Publishing у 2010 році, і більше шестидесяти наукових праць в українських і зарубіжних виданнях.

На інтелектуальний труд Наталі існував науковий попит. В її індивідуальній монографії було досліджено проблему релігійної свідомості в її сутнісних рисах та формах прояву, виявлено зміни у розумінні релігієзнавчого тлумачення релігійної свідомості... Це все є результати інтелектуальних здобутків нашої колеги...

А ще – продовжувалася плідна наукова співпраця з науковим керівником, яка, віриться, стала б в подальшому і науковим консультантом написання Наталією докторської дисертації. Про це вже йшла мова...

Результатом став видрук англійською мовою у зарубіжжі статті Гаврілової Наталі у співавторстві з професором Людмилою Олександрівною Филипович «Релігійна освіта в Україні». Ця стаття була неодноразово відзначена як у вітчизняному, так і зарубіжному наукових співтовариствах.

Наталі вдавалося тримати руку на пульсі релігієзнавчої науки... До сфери її наукових інтересів відносилися - соціальна філософія, соціологія релігії та теоретичні питання релігієзнавства, державно-церковні відносини, релігійна толерантність, свобода совісті та свобода релігій, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, взаємозв'язок релігії та політики, релігії і моралі, релігії та освіти.

Робота над вдосконаленням своєї англійської мови мала для Наталі практичні наслідки, Вільне володіння нею дозволило Наталі представляти Відділення релігієзнавства у цілій низці міжнародних наукових заходів, серед яких: 1) Загальне і особливе у релігійній свідомості сучасного студентства. Шостий міжнародний семінар «Етнічність і влада» (м.Ялта та Алупка). 2) Міжнародний науковий семінар «Аналіз соціальних мереж» (Будапешт, Угорщина). 3) Сьома конференція Московського релігієзнавчого товариства «Будущее религии в Европе» (Москва, Росія). 4) Міжнародний науковий семінар «Релігія: максималізм і мінімалізм» (Єкатеринбург, Росія). 5) Семінар «Релігія: максималізм і мінімалізм». Літня сесія «Живі релігії: польові дослідження» (Санкт-Петербург, Росія). 6) Міжнародний науковий семінар «Релігія: максималізм і мінімалізм». Весняна сесія: «Релігійна толерантність і інтолерантність», (Єреван, Вірменія). 7) Міжнародний науковий семінар «Релігія: максималізм і мінімалізм». Літня сесія: «Релігія, глобалізація і секуляризація». (Світлогорськ, Росія). Наталочкою виголошувалися доповіді ще в Познані (Польща) і Дубровнику (Хорватія). Добралася вона із своїми науковими батьками Л.О.Филипович та А.М.Колодним і до Парижа.

Наталоччині комунікабельність, відкритість, щирість у спілкуванні завжди наvertsали до неї людей. Саме тому спілкування її було багатограним. У сфері дослідження релігії і освіти вони реалізувалися у співдружності із колегами з вищих учбових закладів низки регіонів України, а це - Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Національний університет «Острозька академія», Хмельницький національний університет, рідний їй Тернопільський державний педагогічний університет імені В.Гнатюка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова.

До останнього часу, аж до того трагічного дня, Наталя працювала на посаді наукового співробітника Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України.

В історії вітчизняного релігієзнавства вона залишиться молодим, перспективним, потужним релігієзнавцем... В пам'яті колег - її щира відкрита посмішка... «Тонкою є оболонка життя. Та межа між буттям і небуттям

залишається відкритим шляхом в майбутнє...». Любимо, шануємо, пам'ятаємо дорогу нашому серцю Наталочку Гаврілову.

## **1.2. Елла БИСТРИЦЬКА. Цю втрату ніким не заповниш.**

Цей випуск часопису «Українське релігієзнавство» виходить на пошанування тернополянки, молодого науковця-релігієзнавця знаного в Україні і за її межами Наталії Гаврілової. Ця людина дорога моєму серцю, з нею пов'язані роки мого наукового і приватного спілкування. Втрата її для мене ніким не може бути заповненою і навряд чи можна це очікувати.

Наталю пам'ятаю ще студенткою, коли вона робила перші кроки у науці. Спочатку дуже обережно, невпевнено з оглядкою на авторитети, побоюваннями, що розкритикують і німим питанням в очах: «Я це зможу?» Маючи багаторічний досвід роботи зі студентською молоддю, я відзначала її інтелігентність, а до того ще й наполегливість і хоробрість. Студенткою Наталя взяла участь у міжнародній конференції, що проходила у Чернівецькому національному університеті. Це був перший науковий успіх. По-перше, змістовна доповідь на секції, яка привернула увагу присутніх та її в наступному керівника – професора Л. О. Филипович. По-друге, в отриманому збірнику матеріалів конференції ряд авторів посилалися на статтю Наталі, яка була видрукувана у тернопільському університетському збірнику. Ось так Наталя перейшла свій Рубікон. Далі був успішний захист магістерської, вступ до аспірантури в Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, наполеглива праця над дисертацією під керівництвом Людмили Олександрівни, її захист. А ще участь у наукових проектах, міжнародних школах, викладацька робота – усього не перелічити. Кожен рік роботи у Відділенні релігієзнавства, в оточенні колег і професіоналів своєї справи додавав молодому науковцю впевненості і був стимулом власного злету. Я пишалася Наталею, раділа її успіхам. Під час кожного мого приїзду до Києва або її до Тернополя ми знаходили час для спілкування. У Наталі було все ще попереду – сім'я, головні наукові проекти, доленосні зустрічі і поїздки...

Трагічна смерть Наталі взимку 2013 р. видається страшною помилкою. Душа плакала, плаче й донині. Наталя була й залишається моєю найкращою ученицею...